

Møte 28 februar 2022

NLF Luftrom

Exported on 07/04/2022

Table of Contents

1	Protokoll	4
1.1	1 Ny luftromsforskrift	5
1.2	2 Ubemannede luftfartøyer / Droner / U-space.....	5
1.3	3 Koordineringsmøte med Forsvaret 12. januar 2022.....	5
1.4	4 Planer for ny luftromsorganisering Oslo/Farris TMA (Notodden).....	5
1.5	5 Restriksjonsområde Taraldrud.....	5
1.6	6 NASMAC møte 11 januar – hovedsakelig orientering om Forsvarets luftromsbruk under Øvelse CR22.....	6
1.7	7 Scandinavian Mountain Airport.....	6
1.8	8 Starmoen G.....	6
1.9	9 ADS-B testprosjekt	6
1.10	10 Trafikkavviklingsproblemer på Jarlsberg.	6
1.11	11 Luftromskart og datafiler.....	7
1.12	12 Modellflyrelatert informasjon.....	7
1.13	Eventuelt	7
1.14	Oppgaveliste	7
1.15	Eventuelt:	7
1.16	Neste møte:	8

NLF Luftromskomite

1 Protokoll

Møte nr: 2022-1

Dato: 28. februar 2022.

Sted: Virtuellt (Teams)

Deltagere / seksjoner representert:

[Per Osen](#)¹, komiteleder

[Thomas Hirsch](#)², HG/PG

[Jarle Mathisen](#)³, Seilfly

[Lars Rune Bjørnevik](#)⁴, Seilfly+tilrettelegging av luftromsfiler

Arild Solbakken, Ballong

Jonny Rinde **Johansen**, Modellfly

Hans Christian Amlie

Stig Haugen, Motorfly

Stig Børrestuen

Bjørn Kristoffersen

[Jostein Tangen](#)⁵, NLF administrasjon

[Torkell Sætervadet](#)⁶, NLF administrasjon

Forfall: Ingen

Kopi:

[John Eirik Laupsa](#)⁷, Generalsekretær

REFERAT

Teams-møtet ble satt kl 18:00.

Administrativt:

Innkallingen ble godkjent.

Referat fra forrige møte (2021-2, september 2021) ble godkjent.

Referent: Komitelederen med assistanse fra [Jostein Tangen](#)⁸ vil skrive utkast til referat, hvoretter utvalgte møtedeltakere vil fylle inn med informasjon på sine saksområder.

Luftromskomiteens referater og saksdokumenter ligger [her](#)⁹. Her skal komitemedlemmene ha tilgang gjennom sin min-idrett bruker. Ved problemer med pålogging eller andre spørsmål, ta kontakt med Jostein.

Gjennomgang av saker:

1 <https://doc.nlf.no/display/~5836494>

2 <https://doc.nlf.no/display/~7627779>

3 <https://doc.nlf.no/display/~7885293>

4 <https://doc.nlf.no/display/~445648>

5 <https://doc.nlf.no/display/~425529>

6 <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

7 <https://doc.nlf.no/display/~7897818>

8 <https://doc.nlf.no/display/~425529>

9 https://teams.microsoft.com/_#/files/General?threadId=19%3Acf5d7dcceed345f2b864971eea4b0fc2%40thread.skype&ctx=channel&context=General&rootfolder=%252Fsites%252F37Anlegg%252FDelte%2520dokumenter%252FGeneral

1.1 1 Ny luftromsforskrift

Torkell Sætervadet¹⁰ redegjorde for prosessen frem til ny forskrift, og innholdet i den nye forskriften.

- Årets Julegave, trådte i kraft 21. desember 2021
- Minste inngreps prinsipp
- Mange "verktøy" i kassa (Radiopåbud, reserverte områder etc.)
- Luftsportsområdene må erstattes av nye ordninger innen 1. desember 2023

1.2 2 Ubemannede luftfartøyer / Droner / U-space

Torkell Sætervadet¹¹ redegjorde for hvordan det ligger an med Droner / U-space.

- Krav til "synlighetsteknologi"
- ADS-B 1090 MHz (Ut)
- ADS-B 978 MHz (Ut og Inn. Som i USA, men ikke mulig i EU pr i dag.)
- SRD 860 MHz (FLARM etc.)
- Mobilteknologi

1.3 3 Koordineringsmøte med Forsvaret 12. januar 2022

Jostein Tangen¹² rapporterte fra møtet.

1.4 4 Planer for ny luftromsorganisering Oslo/Farris TMA (Notodden)

Vi er tidlig inne i prosessen.

Det er sterke innvendinger fra HG/PG - flere av deres startsteder ligger innenfor foreslåtte områder.

Johnny, modell: - modellfly ca 1 NM nord av plassen

HG / PG mulig konflikt ved missed approach syd for plassen. Kan ikke fly i TIZ uten radio.

Modell foreslår alternative missed approach mønster, spesielt siden modell holder på når det er bra vær.

Hvorfor går pattern ut over to topper og ikke svinger høyre tidligere og ut over vannet?

Jonny kontakter ansvarlige (Tom) ang flymønstre 1 mars? Modell: Fortsette de avtaler og rutiner de har i dag.

Det kan se ut som terreng (gautadtoppen) stikker opp i ny TMA. Få til en dialog Tommy ++ om designet av alle prosedyrer?

Størrelsen på holding area er stort pga FLYSKOLE.

1.5 5 Restriksjonsområde Taraldrud

Jostein Tangen¹³ redegjorde for forslaget.

Store utfordringer for ballong, da TMA ligger over. Beste hadde vært en radiopåbudssone.

¹⁰ <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

¹¹ <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

¹² <https://doc.nlf.no/display/~425529>

¹³ <https://doc.nlf.no/display/~425529>

Tiltaket er ikke proposjonalt og ikke effektivt. Geofensing et bedre forslag?

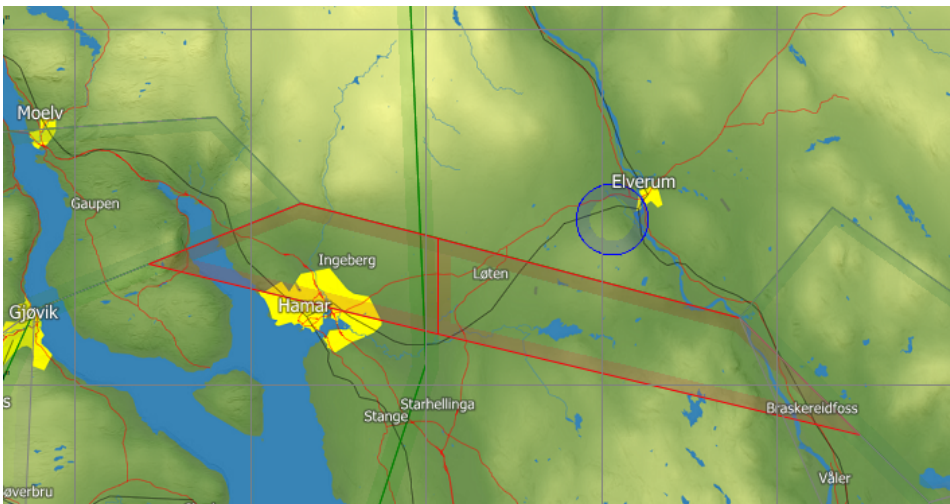
1.6 6 NASMAC møte 11 januar – hovedsakelig orientering om Forsvarets luftromsbruk under Øvelse CR22

1.7 7 Scandinavian Mountain Airport

Finne ut hvor RT-senteret ligger, og snakke med dem.

Lars Rune Bjørnevik¹⁴ tar kontakt med svensk ATC. Remote senter sunsvall. ⚠

1.8 8 Starmoen G

Lars Rune Bjørnevik¹⁵ slik og sånn gjør vi dette og informerer andre... Vi åpner for "luftsport" - og ikke enkeltaktivitetene

OBS på at Hamar kan åpne større luftrom enn luftsportsboksen.

1.9 9 ADS-B testprosjekt

Det vil bli testinstallasjoner på Kjeller og i Bodø.

Testprosjekt på laveffekt 1090 MHz.

<https://uavionix.com/products/skyecho/>

1.10 10 Trafikkavviklingsproblemer på Jarlsberg.

Lever greit med tilstanden. Vi legger bort punktet til det eventuelt blir problemer.

¹⁴ <https://doc.nlf.no/display/~445648>

¹⁵ <https://doc.nlf.no/display/~445648>

1.11 11 Luftromskart og datafiler

ICAO 1:500 000 kart vil ikke trykkes opp av Avinor.

Det kommer en nettportal der kartene kan lastes ned for utskrift.

Spesifikasjon av datafiler er sendt til

@Stig Børrestuen forsøker å få tilgang til EAD-basen

[Torkell Sætervadet](#)¹⁶ Sender info fra Thomas H. til Avinor

1.12 12 Modellflyrelatert informasjon

Modellflystripe i Tromsø ble plutselig "oppdaget" før jul. Det viste seg å vær

Masseregsitrering av modellfly er ikke mulig.

Støy er et økende problem.

1.13 Eventuelt

Ingen saker fremkommet

1.14 Oppgaveliste

1. [Lars Rune Bjørnevik](#)¹⁷ NLF arrangerer møte med NOTAM kontoret, for å hamre ut en standard NOTAM tekst for NM (og alle andre dager på sommeren) som gir oss lovlig tilgang norsk side av Avinor Airspace TMA (TMA-P ESKSB), part of ESKS. (+ grensekryssing NO/SE)
2. Luftsportsområde Tynset er ikke i AIP. [Jostein Tangen](#)¹⁸
3. Os Aeroklubb og Flesland. [Torkell Sætervadet](#)¹⁹[Per Osen](#)²⁰ Få oversikt over områder - i bruk og ikke. Frigi områder som ikke er i bruk! [Lars Rune Bjørnevik](#)²¹holder i oppgaven. [Thomas Hirsch](#)²²blir også med.

Se ellers i referatet og henvisningene til navn.

1.15 Eventuelt:

2021-2 [Torkell Sætervadet](#)²³

16 <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

17 <https://doc.nlf.no/display/~445648>

18 <https://doc.nlf.no/display/~425529>

19 <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

20 <https://doc.nlf.no/display/~5836494>

21 <https://doc.nlf.no/display/~445648>

22 <https://doc.nlf.no/display/~7627779>

23 <https://doc.nlf.no/display/~7623313>

1. Luftromsstrategi
Kom i sommer. NLF har kommet med innspill, men NLF ble dessverre invitert veldig sent inn i prosessen.
Strategien gir oss en prioritering som setter oss relativt lavt.
Hans Christian Amlie: Vi har også toppidrett og bør få dette inn.
Det er igjen motstrid med internasjonale avtaler og denne strategien
LENKE:
2. BSLG 2.1 Opprette lufttrafikkjeneste
Flere punkter som må påpekes. Vi har fått gjennomslag for at internasjonale avtaler skal benyttes.

1.16 Neste møte:

20 september 17:45 2022 [Jostein Tangen](#)²⁴sender innkalling.

²⁴ <https://doc.nlf.no/display/~425529>